Hususi Sektörde Çalışan işçilere de ikramiye verilmeli

TÜRKİYE
Maden, Madenî Eşya ve Makine Sanayii İşçileri Sendikasının neşir organıdır.
1 Aralık 1956 Cumartesi
YIL: 1 — SAYI: 2



Maden iş Sendikası ilgililere müracaat etti

Senelerden beri aktüalitesini kaybetmeyen meselelerden biri de, şüphesiz hususî sektörde çalışan işçilerin ikramiye mevzuudur.

İktisadî devlet teşekküllerinde çalışan işçilerle, hususî sektörde çalışan işçilerin aralarındaki bu mühim fark hâlâ kaldırılamamıştır.

İktisadî devlet sektöründe çalışan işçilere tanınan ikramiyelerin, hususî sektör işçilerine de tanınması için, sendikalar zaman zaman teşebbüse geçmişlerdir.

Maden - İş, her meselede olduğu gibi, bu hususa da gereken ehemmiyeti vererek çalışmalara başlamıştır.

İdare heyetinin yaptığı toplantıda, iktisadî devlet teşekküllerinde işçilere verilen senede iki maaş tutarındaki ilâve tediyeler mevzuu ele alın-

(Devamı 3 üncüde)

Av fişeği işçileri ikramiyelerini aldı

Denizcilik Bankası gibi devlet sektöründe çalışan bazı işyerleri, son ikramiyeyi bir müddet evvel almış olmalarına rağmen, bir kısım işyerlerindeki işçiler almamış bulunuyorlardı.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, Eyüp Bahariye yolunda kurulu Av Fişeği Fabrikası işçilerinin de, ikramiye emri gelmemiş olması sebebiyle, Genel Müdürlüğe, sendikamızca tel çekilmiş ve bugün işçiler ikramiyelerini almış bulunmaktadırlar.

Henüz verilmeyen, İl Bank Temel Ortaklığı işçileri ikramiyesini sendikamız takip etmektedir.

Başmakale

Hayal ve Hakikat

Yazan: Kemal Türkler

Senenin son ayındayız.., 1956 nın sonu... Bu, bizlere çok şeyler hatırlatmakta ve ifade etmektedir..

Her senenin sonu veya ilki, insanlar ve cemiyetler için çok şeyler hatırlatmıştır. Senenin sonu bir muhasebe ayıdır: Geçen bir senenin muhasebesi yapılır. gelecek sene için yeni hesaplar ve yeni ümitler, hayâller kurulur.

1956 senesi, sendikalar tarihinde bir kaç cilt işgâl edebilir. Acaba 1957 ne olacaktır?..

Aylardır, hayâlhanemizde yer eden ve çok zaman rüyalarımızda bile sayıkladığımız bir nakarat var:

1956 senesinin sonu, 957 senesinin başı!..

Bu söz, biz işçiler için çok şeyler ifade etmektedir.

Fakat, senenin sonundayız?!.. Yoksa, durmadan beynimizde çınlayan ses, hakikaten bir rüya sayıklaması mıdır?

Ümit edelim ki, değildir. Ve 1957, ümit değil, hakikatlerle doludur...

Sıcak çekme işçileri vesait istiyor

İktisadî ve Sınaî Tesisat ve İşletme T.A.Ş. nin Eyüp Bahariye Caddesinde kurulu sıcak çekme fabrikası işçileri, 120 imzalı bir dilekçe ile sendikamıza müracaat etmişlerdir.

İşyerinin, vesaiti çok az bulunan bir semtte olması sebebiyle, işe geliş gidiş için çok zorluk çekmekte olduklarını, hattâ kış aylarında işe gelip gitmenin çok zaman mümkün olmadığını, bu sebeple mümasil bir çok işyerlerinde olduğu gibi, işyerinin vesait temin etmesini istemişlerdir.

Müessese Müdürü Hikmet Erenyol, işçilerin dileğini gayet makûl karşılamış, esasen bundan önce de muhtelif zamanlarda işçilerin aynı talepte bulunduklarını, fakat müessesenin elinde, buna tahsis edecek bir vesaitleri bulunmadığından, bunun mümkün olmadığını, bir kamyon alarak bu ise tahsis etmek istedikleri hâlde, bunda da muvaffak olamadıklarını, eğer bu is icin bir kamyon tedarikinde sendikanın müzahereti olursa, iscileri adına kendilerinin de müteşekkir olacaklarını bildirmistir.

Sendika, bu hususta Tevziat Bürosu ve alâkalı makamlarla temasa geçmiştir.



RÖPORTAJ: Maden - İş'in yazı ailesi, işyerlerini teker teker dolaşarak röportaj yapmaktadır. Resimdeki işçiler, Şakir Zümre Fabrikasında çalışmaktadırlar. Röportajı 4 üncü sayfada bulacaksınız.

Istanbul sendikaları itham mı ediliyor ?

Bir gazetenin neşriyatı bu şekilde yorumlanıyor!

Kırıkkale'de intişar etmekte olan "Kırıkkale Postası"nın 24-11-1956 perşembe tarihli nüshasında enteresan bir yazı neşredilmiştir. Bu yazıda, İstanbul işçi sendikalarının işçi mümessilliği müessesesinin kaldırılması isteklerine temasla, bazı ithamlarda bulunulmuştur.

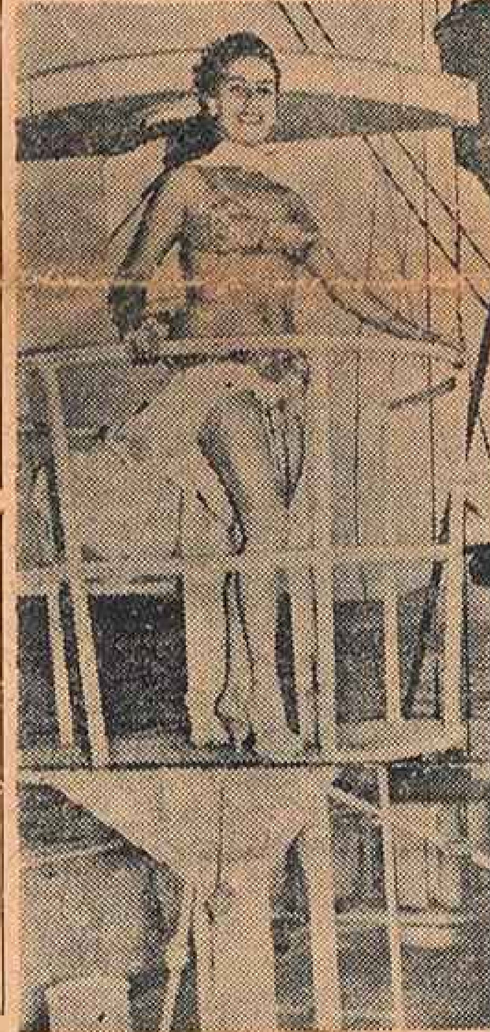
Kırıkkale'de kurulu bulunan bir işçi sendikası da, yazının efkârı umumiyeyi, işçi sendikaları aleyhine bir tahrik olarak vasıflandırarak, gazete aleyhinde tahkikat açılmasını istemiştir.

Efkârı umumiyeyi işçi aleyhine tahrik mahiyetinde görülen yazıyı aynen veriyoruz:

"SENDİKALAR, İŞÇİ MÜMESSİLLİKLERİNİN KALDIRILMASINI İSTİYOR"

"10 Kasım 1956 günü İstanbul işçileri sendikalarının yapmış oldukları kongrelerinde bir çok işçi dâvalarına temas edildiği gibi, işçi mümessillerinin de kaldırılması istenmiştir. Bu husustaki hazırlamış olduğumuz bir yazıyı gelecek sayımızda takdim edeceğiz. Hattâ sınıf tefriki yaratmak ve sinsice işçilerimizin arasına girmeye çalışan mikropları teşhis etmeye çalışarak Türk işçisinin büyük bir millî varlık olduğunu bilerek veya bilmiyerek bu işe âlet olanları bütün çıplaklığı ile neşredeceğiz.

(Devamı 3 üncüde)



SEMİRA MÜNÜR: Açılıp saçılmaktan nefret eden bu büyüleyici Türk dansözü ile yapılan bir röportajı 3 üncü sayfada bulacaksınız.

Mümessil Hakem Kurulunda

Türkiye Bakır Endüstrisi A. Ş. nin Topçular'da kurulu bakır tel çekme fabrikası işçi mümessili Nureddin Kalpcan, bundan bir müddet evvel ikinci defa işten çıkartılmış ve durumu İl Hakem Kuruluna intikâl etmiştir.

İşveren, Hakem Kurulunda yapılan duruşmada, piyasada pota bulunmaması dolayısile

(Devamı 3 üncüde)

Mağdur işçiler sevindiler

Bayram yevmiyeleri verildi

Bakırköy Emaye Fabrikası, 30 Ekim bayram yevmiyesini vermemiş ve verilip verilmiyeceği hakkında cevaplı yıldırım tel çekerek Vekâletten sormuştu.

Telin cevabı bir müddet için gelmeyince, sendikamız, Ankara'ya telefonla müracaat etmiş, durumu Vekâlete bildirmiştir.

Öğrendiğimize göre, Ankara'dan işyerine, 30 Ekim bayram yevmiyelerinin ödenmesi emri gelmiş ve en büyük bayramında bir hiç yüzünden mağdur edilen işçilerin bayram yevmiyeleri derhâl ödenmiştir.

işçilere elbise verildi

Demas Demir Çekme Fabrikası işçilerine iş elbisesi ve iş ayakkabısı verilmiştir.

Sendika, bir müddet evvel bu hususta alâkalılara gerekli müracaatlarda bulunmuştu.

Müracaatta, elbise ve ayakkabı ile birlikte, duş, yüz numara, soyunma yeri, elbise dolapları gibi hususlar da mevcuttur.

Diğer taleplerin de yerine getirilmesi beklenmektedir.

Işçi Seminerleri



Evvelden beri işçilerin üzerinde ısrarla durdukları bir mevzu vardır: İşçi yetiştirme seminerleri meselesi..

Nihayet bu dilek, 1954 yazında tahakkuk etti. Üç ay süreli bir "İşçi Yetiştirme Semineri" açıldı. Bazı sayılı üniversite profesörlerimiz, bazı idareciler (vekâlet veya sigorta ve İş ve İşçi Bulma Kurumu temsilcileri) ve bilhassa Amerikalı hocalar, Türkiye'de işçilere ilk dersleri verdiler.

Bundan sonra da beşer hafta süreli beş seminer daha açıldı. İlk ve ondan sonrakilerin bir kısmı, İş ve İşçi Bulma Kurumunun Tophane'deki binasında, şirin lokalinde yapılmıştır.

Bu seminerler çok kısa sürmesine rağmen, işçilere bir çok şeyler kazandırmıştır. Seminerlere iştirak eden işçilerin bir kısmı, orada öğrendiklerini, kendi sendikalarında, diğer arkadaşlarına da öğretmeyi unutmamışlardır.

Türkiye'de ilk teşebbüs olmasına rağmen, memleketin muhtelif yerlerinde açılan bu işçi seminerlerinin neticesi ve ehemmiyeti, alâkalılarca çok yakından takip edilmiştir ki, İş ve İşçi Bulma Kurumunun bu sene Ankara'da toplanan Danışma Kurulu toplantısında sayın Çalışma Vekili Mümtaz Tarhan ve Kurumun sempatik Genel Müdürü Şerif Gürol'dan, yeni sene için işçi yetiştirme seminerleri hakkında tatbik edilecek geniş ölçüde hazırlanmış programı öğrendik.

Buna göre, memleketin muhtelif kısımlarında san'at kursları açılacak veya Millî Eğitim Bakanlığı ile teşriki mesai yapılarak bazı san'at okullarından işçiler istifade et-

(Devamı 3 üncüde)

Şube çalışmaya başladı. Saç tedarik edildi

Şule Sanayii ve Ticaret Limited Şirketinin Topçular'da kurulu madenî eşya fabrikası saç ham maddesi kalmadığından, durmak tehlikesi göstermiştir.

İşveren Cemal Oktay, sendikamıza 14-10-1955 tarihinden beri yapılan saç tahsisinden hiç alamadıklarını ve bu sebeple çalışmak imkânı kalmadığından, işçileri yarım yevmiye ile paydos ettirdiklerini, bu iş için Ankara'ya gideceğini bildirmiştir.

Gene bu husustaki tetkiklerimizle, Odanın tahsis yaptığı halde, Ortaköy'deki Karabük Demir Satış Deposunun git-gel yapmak suretiyle, bazı işyerlerinin yapılan tahsislerden istifade ettirilmediği öğrenilmiştir.

Durum, sendikamız tarafından telefonla Ankara'ya bildirilmiştir.

Öğrenildiğine göre, Cemal Oktay Ankara'dan dönmüş ve işyerine 1-2 ay yetecek kadar saç tedarik edilmiş ve işçiler çalışmağa başlamışlardır.

Sana Söylüyorum Kızım

Davet Edilmeli

Sayın Prof. Orhan Tuna, Amerika'dan döndü; kendisini ziyaret edemedik; üzgünüz..

Döndü; döndü ama, henüz onu, İl Hakem Kurulundaki yerinde göremedik. Gayri ihtiyari, insanın aklına "işin içinde iş var" diyeceği geliyor.

Yerine vekâlet eden Sabahat hanımı da severiz; severiz ama.. İşçileri, çocukları gibi seven, koruyan, âdeta onların üstüne kanatlarını açmak isteyen "Muhterem Hocayı" daha çok severiz..

Her ne ise; işçi babası, Kuruldaki yerini alsa da, bir buçuk, iki aydır, hâlâ duruşma günü bekleyen ihtilâflarımızı görse, bu ihtilâflar için imza veren işçilerin ne hâleti ruhiye içinde olduklarını ve sendikayı ne müşkül durumlarda bıraktıklarını düşünse ve Kuruldaki arkadaşlarına biraz hareket verse...

Kaynana

Aynı iş yerinde

Birden fazla Sendika ?!

Taraflar iddialarını açıklıyor

Günün değil, sendikacılığımızın kanunî müeyyidelere bağlandığı tarihten bu yana geçen zaman içinde, işçi muhitinin en büyük dertlerinden ve mevzularından biri de, muhakkak ki "bir iş yerinde birden fazla sendika" meselesi olmuştur.

Bugün iş yerlerimizden bir çoğunda, birden fazla sendika mevcuttur. Zaman zaman bu husus ele alınmış; türlü mütalealar ileri sürülmüş, hattâ münazaralar yapılmış; fakat neticede hiç bir şey elde edilememiştir.

Yalnız iş yerlerinde değil, ayni iş kollarında da bir sendika bulunması arzusu, temenniden ileri gidememiştir. Biz burada ilk (ana) sendika ile sonradan kurulmuş yeni sendika idarecilerinin bu husustaki fikirlerini yazmakla yetinecek, verilecek hükmü yine size bırakacağız.

Ana sendika idarecileri diyor ki:

"— Bir iş yerinde birden fazla sendikanın bulunması, işçinin, dolayısiyle bu dâvanın aleyhinedir. Bir kere sendikacılar asıl vazifelerini bırakıp, birbirleriyle mücadeleye giriyor, faaliyetlerini bu noktaya teksif ederek, çalışmalarını parçalıyorlar.

Yeni sendikanın idarecileri fikir ayrılığı yüzünden, bu teşebbüse giriştiklerini iddia ettikleri için, ana sendikanın bütün faaliyetlerini kösteklemek gibi fena bir yol tutuyorlar. Ana sendika da, mecburan ayni yolu tercih ediyor. Ne olursa, lehine çalışmamız icabeden işçiye, dolayısiyle bu dâvaya oluyor.

Bir çatı altında mücadeleye girilse, daha iyi neticeler alınacağına eminiz. Yeni bir sendika kurmanın, evvelce tesbit edilen sahadan bir başka sahada çarpışmak bahanesiyle, harpten kaçmanın farkı yoktur."

Diğer taraftan, yeni (yani sonradan kurulan) sendikaların idarecileri ise, tamamen aksi fikirde:

"— Kökü çürümüş bir ağacı yaşatmaya gayret etmenin bir faydası yoktur. Eğer biz, o sendikadan ayrılmış isek, sebebini haricî değil, dahilî prensiplerde aramamız gerekir. O sendika ki, üyelerini uyutmağa muvaffak olmuştur; o sendika ki, gayesinden uzaklaşmıştır; yine o sendika ki, prensiplerine sadık kalmamıştır; yeni fikirler onu nasıl yolundan çevirebilir; fikirlerinde musır idarecilere nasıl tesir edebilir?

Onlar bizi, harp meydanından kaçmakla itham ediyorlar. Bir kere kaçmak diye bir şey mevzubahis değildir. Belki bir başka sahayı tercih etmiş olabiliriz. Maksat, galip gelmek değil mi? Fakat bir iş yerinde birden fazla sendikanın bu dâva lehinde olmadığına hemfikiriz."

Evet, bir iş yerinde bir, iki, üç... sendika zararlı amma...

Hükmü siz verin; kıymetli reylerinizi ona göre kullanın. Artık Türk işçisi, sendikacılığın mânâsını iyice benimsemiş, kendine göre bazı prensipler edinmiştir. Nasıl hareket edeceklerini onlara öğretmeye kimsenin hakkı ve selâhiyeti kalmamıştır.

Beráber öğrenelim

Kâzım Narmanlı

Hay Allah!.. Nerede aklıma gelirse, Mıstık orada.. Cin mi, ne.. Paydos; elinde sefer tası, Mıstık arkamda.. Görmemezlikten geliyorum.. Çare yok.. Mıstık'ı atlatmak mümkün değil:

— Kâzım emmi, benden kaçıyon mu? Merhaba!

— Ooo!.. Merhaba! O da lâf mı? Niçin kaçayım?

— Gazetede beni yazdın ya!..

— İyi ya, seni övdüm!

— Emme de övdün!.. Ben, bir şey anlamadım?..

— Mürettip hatası, yazılar matbaada karışmış.. Tabiî ilk sayı.. O kadarcık olur.. Senin dilinin altında bir şey var; sen onu söyle!..

— Var ya!.. Nasıl da anlıyon?..

— Anlarım..

— Ali Şahinkaya var ya?

— Evet, 6-7 ay evvel kazada parmağı kopmuştu...

— Hay ağzını öpem, emmi! Tedavisi 4 ay evvel bitmiş; dosyası Ankara'ya gitmiş, hâlâ bir cevap gelmemiş..

— Şimdiye kadar uyumuş mu? Sendikaya niçin bildirmemiş?..

— ?!..

Yürüye yürüye umumî telefona gelmişiz. Numaraları çeviriyorum: 22 74 78...

— Alo!..

Mıstık şaka ediyor:

— Ankara mı, emmi?

— Sendika!..

— Bu saatte olurlar mı?

— Ne zannettin? Bizim sendikanın gecesi, gündüzü var mı?..



Kongreler ve Delegeler

Her 15 günde bir -'Bunları Unutmayın!" sütununda. hepinizin bilmesi gereken mühim noktalara temas edeceğimizi bilmem tekrarlamaya lüzum var mı? Bugün de bazı işçilerin bildiği, bazı işçilerin bilmediği, bir kısmının ise zaman zaman unuttuğu, basit gibi görünen, fakat hakikaten ehemmiyetli bir mevzu üzerinde duracağız:

Kongre ve delegeler..

KONGRE

Bilindiği gibi, kongre en hafif tâbiriyle hesap verme günüdür. Teşkilâtın tüzüğünde, işbaşına getirilen idare heyetinin, sendikayı ne kadar zaman idare edeceği sarahaten bildirilmiştir. Bir sene veya iki sene..

İdare heyeti, bu süre zarfında yaptığı çalışmaların neticeleriyle birlikte delegelerin karşılarına kongre günü çıkar. Kongreyi o seneki sendika başkanı açar. İdare heyetinin evvelce hazırladığı gündem, genel kurula (delegelere) sunulur. Zaten gündem 15 gün evvel kongre tarihiyle birlikte iki gazetede intişar etmiştir.

GÜNDEM

Gündem, kongrede görüşülecek meselelerin madde madde sıralanışı demektir. Üyeler, gündemi ya olduğu gibi kabul ederler veya bazı değişiklikler yapılmasını isterler. Ekseriyetin (yarıdan bir fazla) arzusu yerine getirilir.

KONGRE DİVANININ TEŞEKKÜLÜ

Kongrede gündemi tatbik edecek bir kurulun teşekkül ettirilmesi şarttır. Kurulun bitaraf olması için, iş başındaki idare heyetinden herhangi bir şahıs aday gösterilemez ve seçilemez. Evvelce bu kurul (yani kongreyi idare edecek kongre divanı) üyeler arasından seçilir.

Son çıkan kanuna göre, kongre divanının teşkilât içindeki üyelerden seçilmesi şart koşulmuştur. Divan; bir başkan, bir başkan vekili ve iki (veya üç, dört...) kâtipten teşekkül eder.

Burada üyelerin bilhassa üzerinde durmaları gerektiği noktalar şunlardır:

1 — Divana fazla aday gösterilmemelidir (lânse etme maksadı ile, şaka niyetiyle, v.s.) zaman kaybına ve işin ciddiyetten çıkmasına sebep olabilir.

2 — İtimad edilerek işbaşına getirilen başkanlık divanının kararlarına boyun eğilmelidir. Böylece, sıhhatli bir kongre yapılır.

3 — Divanın vazifelerine müdahale edilmemelidir.

Divanın vazifelerinden biri de, gündemi genel kurula sunmaktır.

İBRA!

Hâlâ alışılamamış kelimelerden biri de "İbra"dır. İdare heyetinin hazırladığı, bir senelik çalışmalarını gösterir faaliyet ve hesap raporları okunur. Delegeler bu raporları tenkid ederler (lehinde veya aleyhinde). İdare heyeti. bu tenkidleri cevaplandırır. Başkanlık divanı. idare heyetinin ibrasını ister. Yani, "İdare heyeti çalışmıştır, kendilerine bir sene evvel verdiğimiz vazifeyi ifa etmiştir. Kendilerini bu vazifeden af ediyoruz" denmesi istenir. İdare heyeti (âdeta) lâğvedilmezse, yeni idare heyeti elbette ki seçilemez.

İşte. kongrelerin mahiyeti bu kadar basit.. Fakat hâlâ bocaladığımız olur!..

Mıstık ve sigorta

Telefondaki sert ses:

— Madeniş Sendikası, ben Kemal.. Buyurun!..

— Ben Kâzım.. Merhaba!

Meseleyi anlattım.. Reis içerledi:

— Dört aydır neye beklemiş?..

— Bilmiyormuş..

— Ah bu bilmemezlik! Belimizi büken de bu ya.. Gazeteyi çıkarmamızın maksadından biri de bu.. Neyse.. Ankara'ya yazılan yazının tarih ve numarası derhâl bildirilsin.. Derhâl gelir..

— Teşekkürler Reis; eyvallah!..

Reis, her zaman olduğu gibi, mutadı veçhiyle, ayrılış nakaratını tekrarladı:

— Güle güle.. Arkadaşlara selâm!..

Ve kapadı.

Mıstık merakla telefona yaklaşmıştı...

* * *

Ertesi günü sendikaya uğradığım zaman öğrendim: Sendika, meseleyi tetkik etmiş; Ali Şahinoğlu'nun dosyası Ankara'ya gitmek değil, Sigortanın Eminönü Şubesinde alâkalı memurun masasında uykuya yatmışmış..

İşte, bu meselede de derhâl sendikaya müracaat etmemenin neticesi ve cezası...



izin kâğıdı

Hasan Fakabasmaz

Bir işçi arkadaşım, yana yakıla anlattı:

"Falan günü rahatsızdım; doktor istirahat vermeyince işverene söyledim. Ve (gidebilirsin) demesi üzerine, gittim. Hafta sonunda para alırken, pazar yevmiyemin kesildiğini görünce, mümessile müracaat ettim. İşveren, mümessile, (Ben, ona izin vermedim!) demiş.. Bu, olur mu?.."

Olur ya!.. Bal gibi olur işte!.. Olunca da hayret ederiz.. Ağzımız açık kalır..

Pazar yevmiyesini düşünmeden evvel, daha mühim hususlar vardır:

İşveren izin verdiği zaman, buna dair mutlaka bir izin kâğıdı istemelidir. Vermiyorsa, lâfla izine gitmemeli ve derhâl sendikaya telefon ederek, akıl danışmalıdır. Aksi halde, işveren (izin verdim, git!) der. Gidersin.. Dönüşünde de, devamsızlıktan veya izinsiz işi bırakıp gitmekten, işten çıkarabilir.

Sen, sen ol da, sakın çürük tahtaya basayım deme.. Yoksa halin dumandır vallahi!..

Verem Haftası

Bilindiği gibi, her sene bir "Veremle Mücadele Haftası" yapılmaktadır. "Hafta", "Veremle Mücadele Cemiyeti" tarafından tertip edilir; duvarlara afişler yapıştırılır; radyolarda nutuklar irad edilir; tramvayda, otobüste, sinemada, tiyatroda hep ayni şeylerle karşılaşırız.

(Yerlere tükürmeyiniz), (Veremden sakınınız)..

Hepsi bu kadar; "hafta" gelir, geçer...

Fakat, gene hastahaneler, sanatoryumlar, prevantoryumlar, verem âfetinden kurtulamayıp, bizar düşen zavallı insanoğulları ile dolup dolup boşalmaktan kurtulamaz.

İşin tuhaf tarafı, bu müthiş âfetle mücadele hususunda bir çok işler yapılır ve söz edilir: Hastahaneler açılır, cemiyetler kurulur, veremin hakikî oluş sebebi üzerindeki tedbir hususunda (yerlere tükürmeyiniz) denilip, geçilir.

Halbuki en mühim mesele, mühim bir içtimaî dâva olan bu hususta milletçe esaslı tedbir almaktır.

İşçi Sağlığı ve iş emniyeti

Hepimizin bildiği gibi, veremin başlıca oluş sebebi; gıdasızlık ve havasızlıktır. Çünkü, tedavi hususunda, bilhassa tıb ilmi, gıda ve temiz havayı tedbir olarak ilk şart kabul etmiştir.

Öyleyse bol bol tereyağı, pirzola, şiş kebabı, köfte, reçel, meyva gibi vitamin bakımından bol gıda yemeli; çam ve deniz havası gibi temiz havalı yerlerde yaşamalı ki, verem âfetinin pençesinden kurtulunabilsin..

Halbuki bu saydığımız hususlar, bol paraya ihtiyaç gösteren hususlardır. 4-5 lira yevmiye ile çalışan işçilere, ayda acaba kaç defa et yemek nasip olur? Hele, o veremin düşmanı olan hakikî tereyağını İstanbul'da yiyebilmek kaç babayiğidin harcıdır.

Temiz hava mevzuuna ise, hiç temas etmemek gerekir. Çünkü, bugün bir çok iş yerlerinin havası, (iş emniyeti ve işçi sağlığı) meselesi nazarı dikkate alınmamış olduğundan, veremden başka, bir çok hastalığı hazırlayan vasıftadır. Bir çok hastalık mikrobundan başka; toz, duman, pis ve tahriş edici koku ve gazlar, bir çok işyeri havasında mevcuttur.

Ücretinin kifayetsizliği sebebiyle, tam gıda alamıyan ve beslenmesi tam olmayan işçi, sarfettiği enerjiyi yerine koyamaz, zayıflar ve işyerinin pis havasını da teneffüs ede ede, büyük âfetin kurbanlığına elbette namzet olur.

Hele o işçi, yazın vantilâtörle soğutulmayan, sıcak bir fırın veya ocak karşısında veya kışın ısıtılmayan soğuk bir mahalde çalışıyorsa, netice çok fecidir.

Bu sene "Verem Haftası" 6-12 Ocak 1957 tarihleri arasında yapılacaktır.

Bari bu sene, (yerlere tükürmeyiniz), (başkasının kalktığı sıcak yerine oturmayınız), (Veremden sakınınız), (Vereme yakalanmayınız) gibi hepimizin bildiği komikleşmiş lâfları etmekten vazgeçelim; veremin, memleketin iktisadî kalkınmasında en mühim yeri işgâl eden işçi arasında daha fazla hayat bulduğunu bilelim ve bunun oluş sebeplerini içtimaî mânâda yok edici yollarını, milletçe hep birlikte arayalım.



Motorlu taşıtın kongresi ve Ayakkabıcıların toplantısı

Evvelki pazar Elektrik, Gaz ve Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası Şişli Şubesinin kongresi vardı. Hani, 1500 üyesi ile sendikada mühim bir mevki tutan şube.. Ama, o günkü kongrede 40 kişi vardı.

Hatırlarda olduğu gibi, geçen sayıki yazımızda, Tanrıdan, zamanında bir kongre dilemiştim. Bildirildiği tarihte ve saatte yapılacak bir kongre.. Keşke, başka bir şey dileseymişim.. Bir apartman, 200 bin lira ikramiye filân.. Kongre, bildirildiği saatte ve dakikada başladı (Ama evvelce tehir edilen bir kongre idi).

Üyelerin azlığı, İ.E.T.T. İdaresinin çalışma şartları idi. Bundan böyle Motorlu Taşıtın 4 senede bir, o da sayım günlerinde kongre yapmalarını tavsiye ederim.

Kongrenin havasına, İhsan Balca'nın ihracı meselesi zevk verdi. Sordular. Bir idareci cevap verdi. Balcan konuşmak istedi. Merkez Sendika Başkanı Mehmet İnhanlı da:

"— Biz, bu mevzuun, Balcan'ın kışkırtması ile ortaya atıldığını biliyoruz. Ona, merkez kongresinde söz verilecek!" dedi ve meseleyi kapadı.

Biraz hoş beşten sonra kongre nihayete erdi.

Kongrede, sendikacılığa veda eden Lûtfi Yılmaz'ı gördük. Anlaşıldı; sahneye tekrar çıkmaya karar vermiş.. Haydi hayırlısı..

AYAKKABICILARIN İSTİŞARÎ TOPLANTISI

Motorlu Taşıt kongresinin hemen ertesi günü, Ayakkabı İşverenleri Sendikası, Eminönü Öğrenci Lokalinde, ayakkabı iş kolu ile ilgili kararnameleri görüşmek, bu hususta açıklamalarda bulunmak üzere, istişarî bir kongre yapıldı.

İmâlciler için hayatî ehemmiyeti haiz bu mühim meseleyi, kalabalık bir topluluk (bu sendikanın hiç bir kongresinde görmediğim bir kalabalık) takip etti.

Sendika Başkanı Ömer Lûtfi Şirin'in hatipliği üstündeydi bugün.. Konuştukça coştu, coştukça konuştu..

Ayakkabı İşçileri Sendikası Başkanı Kâmil Ürkmezer'in, sarhoş bir delegeyi idare etmeye çalışması, hattâ arada coşan, Şirin'in konuşmasına "Âarol!.." demesi ömürdü..

Hüseyin Yıldız'ı görmeyin.. Keyif tamam; elde pipo, gel keyfim gel!..

Şirin'in heyecanlı konuşması arasında sert bir çıkış yapması, hara - malı yapanları gücendirdi ise de, gönüllerini almasını bildi Ömer Şirin..

Bursadan Size bir Mektup Var!

Bursa Deri, Ağaç ve Ayakkabı İşçileri Sendikasının İkinci Başkanı Ahmet Çetince bizi oldukça mütehassis eden bir yazı göndermiş..

Çetince, eline geçen gazetemizi iyice tetkik etmiş; tebriklerini bildiriyor. Sendikasının kurucusu olan bu 67 yaşındaki Türk işçisi, yazısında, meslekdaşlarına da hitap ediyor.

Biz, vazifemizi yerine getiriyor, yaşlı idarecinin hislerine tercüman oluyoruz.

Ahmet Çetince, ezcümle diyor ki:

"Çok muhterem işçi arkadaşlarım;

İşçi kitlesini bir araya toplamak aşkı ile 32 sene nâçiz fikir ve vücudumu yıprattım. Ayni şartlar ve gaye ile çalışan diğer sendikacılarla beraber, bu günleri gördük. İnşallah bundan böyle, daha büyük gaye ve emellerimize ulaşacağız. Buna inanıyorum.

Var olun, sağ olun işçi arkadaşlarım. Sizleri bu hususta (neşir organımızı kasdediyor) tebrik ederim. Ulu Tanrıdan hayırlı başarı ve muvaffakiyet diler, selâm ve en samimî muhabbetlerimi sunar, hepinizin nurlu gözlerinden öperim."

Biz de Ahmet Çetince'ye ve arkadaşlarına en derin sevgi ve muhabbetlerimizi sunar, zahmetlerine teşekkür ederiz...

SİYASET

Filozofa sordular:

— Siyaset nedir?

İzah etti:

— Siyaset, dertsiz başa dert açmak, sonra derdi yanlış teşhis edip, zararlı ilâçlarla tedaviye kalkmak san'atıdır.

YORGUNLUK

Baloda bir adam, yanındaki kadına sordu:

— Oturup konuşalım mı, yoksa dans mı edelim?

Kadın içini çekerek cevap verdi:

— Çok yoruldum; dansedelim, daha iyi..

TEK SEVGİ

İnsanın bir kaç kere sevip sevemiyeceği münakaşa ediliyordu. Yaşı hayli ilerlemiş hanımlardan biri:

— Ben, ömrümde bir tek sevda beslemişimdir! dedi.

— Ya! dediler. Kimi sevdiniz?

— Bahriyelileri!..

Maden iş sendikası

(Baştarafı 1 incide)

mış, hususî işyerleri işçilerine de, senede hiç olmazsa şimdilik bir maaş tutarında bir ikramiye verilmesinin ilgililerden istenmesi kararlaştırılmıştır.

Bu ikramiyelerin şimdiye kadar verilmemesine yegâne sebep olarak, kapital sahiplerinin böyle bir yük altına girmekten kaçınacakları, dolayısiyle, sanayileşme hamlesinin sekteye uğrayacağı ihtimâli idi.

Sendika, bugüne kadar işçilerine ikramiye veren bir kaç hususî işyeri tesbit etmiştir. Hazırlanan raporda, ikramiye veren bu işyerlerinin, ayni iş kolunda kurulu diğer işyerlerinden daha verimli neticeler aldığı ifade edilmekte, hem işverenin, hem de işçinin tatmin olduğu belirtilmektedir.

Sendika, meseleyi bu yönden mütalea ederek, işçinin memnun edildiği nisbette randımanının arttırılabileceği zaviyesinden görmektedir.

Millî sermayenin, bu ikramiye mecburiyeti karşısında sanayi yatırımlarında kullanılmıyacağı iddiasının çürütüldüğü gün, hususî sektör işçilerine de ikramiye verilmesinin tahakkuk edeceğine muhakkak nazarı ile bakılmaktadır.

İşçilerin bir kısmı, şirketin Bahariye yolundaki sıcak çekme fabrikasına nakledilmiş, Sendika, bir taraftan Hükûmet nezdinde müracaatını yenilerken, diğer taraftan da isverenlerle müzakerelere girişecektir. Dâva, işverenler tarafından da desteklendiği gün, hâlledilmiş olacaktır.

Sendika, hemen hemen bütün faaliyetini bu noktaya teksif etmiş bulunmaktadır.

Seminerler

(Baştarafı 1 incide)

tirilecektir. (Sendikamızın da bu hususta İstanbul'da bir san'at gece kursu açılması isteği vardır.)

Eski seminerler devam ettirilecek ve vaktile ilk seminerlerde tahsil eden işçiler, ikinci defa olarak yeni açılacak tekâmül seminerlerine iştirak ettirilerek, evvelce edindikleri bilgiler takviye edilecektir.

Henüz İş ve İşçi Bulma Kurumunda seminerlere rağmen bir hareket ve haber olmamasına mukabil, yakın zamanda, bu husustaki vaadlerin yerine getirileceğine kuvvetle inanıyoruz.

Mümessil

(Baştarafı 1. de)

dökümcü Nureddin Kalpcan'ı işten çıkardığını iddia etmesi üzerine, Hakem Kurulu meseleyi tetkik ettirmiştir.

Halbuki, işçi mümessili, fabrikada yalnız döküm işinde çalışmamıştır; şimdiye kadar müessesenin diğer bütün işlerinde çalışmış ve ihtisas kesbetmiştir. Diğer taraftan, mümasil isyerleri çalışmaktadır. Pota yok ise, onlar nasıl çalışmaktadır? Eğer pota yok ise, işyeri önceden niçin tedbir almamıştır? İşçi mümessilinin bunda kabahati nedir?

İşveren duruşmada, işçiye ihtiyaç olmadığını ve işçi mümessilini alarak başka iş veremiyeceğini ifade etmiştir. Halbuki, bundan bir müddet evvel işçi almıştır.

İşveren, bir taraftan, pota yoktur, dökümhaneyi kapattım derken, yeni ve modern şekilde bir dökümhane inşa ettirmiş ve bunda da tenakuza düşmüştür.

Hakem Kurulu, bir ara kararı ile, bu durumların da tahkik ve tesbitini yaptırdıktan sonra, en âdil kararı verecektir.

Ayni işçi mümessili, daha önce de isten çıkarılmış ve tekrar Hakem Kurulu kararı ile iade edilmişti.

Itham

(Baştarafı 1 incide)

Artık susma zamanının da çoktan geçtiğini, lâyık olan vatan hainlerine cevap vermenin de zarurî olduğuna inanıyoruz. **Bilhassa Kırıkkalemize sokulmak isteyen ve başkaları tarafından gerek siyasî ve gerekse ideoloji mikroplarının yayılmasına bütün maddî imkânları ile yardım eden zavallıları meydana çıkarmaya çalışacağız. Bekleyiniz."**



Işsizlik arkadaşı

Mevsimin belki de son yağmurları yağıyordu. Havalar o kadar soğumuştu ki, yolda giderken bir iki gün ara ile haftalarca devam edip, sokakları çamur deryasına çeviren bu yağmurun arkasından bir sulu sepken geleceğini veya bir sabah kalkıp da dışarı baktığımda, gözlerimi kamaştıracak kadar her tarafın bembeyaz karla kaplı olacağını; enseme bir kar parçası düşmüş gibi ürpererek hissediyordum.

Ellerim cebimde, başımı kaplumbağa gibi omuzlarıma çekmiş, şapkamı kulaklarıma kadar geçirmiş olduğum halde, Harbiye taraflarında bir bodrum palas olan evime doğru ilerliyordum ki, omuzuma bir el dokundu. Baktım, işsizlik arkadaşım Rezzan!

İşsizlik arkadaşım deyişim, tuhafınıza gitmesin,. İnsanın iş arkadaşı olduğu gibi, işsizlik arkadaşı da neden olmasın? Bahusus, bizim gibi bir iki ay değil de, yedi sekiz ay iş bulamıyanlar olursa, değil arkadaşlık, aralarında sıcacık bir dostluk bile başlamıştır.

Evet, Rezzan'la arkadaşlıktan ileri, temiz bir dostluğumuz vardı. Ayak üzeri konuşmak olmıyacağından, en yakın bir pastahanenin kuytu bir köşesine çekiliverdik. Her ikimiz de, zor güç bulduğumuz işlerimizin mahiyetini merak ediyorduk.

Rezzan, bir tanıdığı vasıtasile bir şirkete daktilo olmuş, şimdilik 80 lira alıyormuş, fakat geceleri lisan kursuna giderek İngilizce öğrenecekmiş. Eğer muvaffak olursa, bu ücret arttırılacakmış. İşlere alıştığından bahsederken, büyük bir safiyetle:

"— Nejat bey, diyor. Artık eskisi gibi, bana iltifatta bulunanlara ne kızarıyor, ne de somurtuyorum; tebessüm ederek mukabelede bulunuyorum.."

Son lokmasını yediğim pastanın kâğıt kapçığını buruştururken, gözlerim onun iri, bal rengi gözlerine takıldı. Sanki ona bu bakışımla:

"— Ne yapıyorsun; beni unutuyor musun?" diyor; sonra da başımı önüme eğerek: "Ben kimim? Sadece onun işsizlik arkadaşı! Fakir ve bedbaht bir genç!.."

Aklımdan geçirdiklerimi anlamış gibi, bakışlarını tatlılaştırarak, sözüne devam etti:

"— Yaşlılar bu mukabelelerime karşı ağırbaşlılıklarını muhafaza ettiriyorlarsa da, gençler yılışıveriyorlar.. Onlara da, arkadaşlık hudutlarını gözlerine dikiverince, âdeta kendime hürmetlerini celbediyorum."

Böylece eski günleri, çektiğimiz acıları, sefaleti bir kere daha andık. Bu arada, benim gibi kimsesiz olan Rezzan'ın bir vakitler Gülhane Parkında otururken, ağlaya ağlaya anlattığı bir vak'a gözlerimin önüne geldiyse de, bunu ona anlatarak kederlendirmeyi doğru bulmadım.

(Bir iş istemek için müracaat ettiği bir şirket sahibi, evvelâ kendisine yüksek vaitlerde bulunur; kabul etmeyince bu hareketini canavar herif, sarkıntılığa kadar ilerletir. Zavallı kız, bu namus düşmanının elinden zor kurtulur.)

Kısa bir sükûttan sonra, merakını yenemiyerek, o da benim nasıl iş bulduğumu sordu. Ona, aylarca iş bulamayıp, bu yüzden çektiğim sefaleti anlatmama lûzum yoktu. O sıralarda, kendisi gibi, bir çok arkadaşlarım da, benim vaziyetime üzülüyorlardı. Ne çare ki, ellerinden bir şey gelmiyordu.

Bir gün Köprüde rastladığım bir arkadaş, beni muhakkak surette iş bulacağını zannettiği bir dostuna götürdü.. Bu adam, çıplak başlı, üzerinde beyaz denmiyecek kadar kirli bir gömleği olan ve burnunun önüne düşen kırık gözlüğü ile yaşlı bir berberdi.

Dikkat ettim; dükkânda ne kadar eşya varsa, hepsinin kenarında, köşesinde bir kırık vardı. Duvarlarda da, Cemal Nadir'in Cumhuriyet gazetesinin arka sahifesinden kesilerek raptiyelenmiş, zamanın siyasetini tasvir eden renkli karikatürler.. Sol taraftaki duvarında, pencerenin kenarlarına Filiz Nurullah, Kurtdereli'den tut da, Çoban Mehmede gelene kadar bütün pehlivanların resimleri sıralanmış..

Anlatmakla bitiremem.. Bu dükkâna insan traş olmak için değil, âsârı atika seyretmek için gitmeli.. Berberin kendisini görmeden, bu manzara karşısında, ömür bir adam olduğuna hükmedebilirsiniz.

Arkadaş, ziyaretimizin sebebini anlattı. Peki, dedi ve dışarı çıktı. Bu çıkışa, ikimiz de birbirimizin yüzüne bakarak, mânâ veremedik. Ben, herhalde aklına, unuttuğu bir şey geldi de, onu hâlletmeye gitti, dedim.

Ellerini oğuştura oğuştura beş dakika sonra kapıdan içeri girdi. Ama, benim hiç ümidim yoktu. Kendi kendime, bu adam mı bana iş bulacak, diye şaşıyordum ki, o, bana hitaben:

"— O..... Şirketinde S.... beyi göreceksiniz. 200 lira aylıkla bir iş buldum!" dedi.

Şaşakalmıştım.. Benim sekiz ayda bulamadığım bir işi bu adam nasıl beş dakikada bulmuştu?

"— Şimdi gidin de, yarın işe başlayın. En aşağı bir hafta çalışmadan anlatmam. Yalnız, size filân bey neniz oluyor diye sorarlarsa, dayım olur, dersin.."

Nasıl olur, filân diye itiraz etmek istedimse de, arkadaş ve berber sözümü keserek, mükemmelen olacağını söylediler. Esasen ben de. vaziyetim icabı, red edemezdim; ne olursa olsun, yapmağa karar verdim.

Ertesi gün, üstüme başıma çeki düzen verip, (.....) müessesesinin yolunu tuttum. Daha kapıdan içeri girerken Müdür ayağa kalkarak beni karşıladı; elimi sıktı. İçmek istemeyişime rağmen, kahve emretti ve her cümlesine evlâdım diye başlıyarak sesinin bütün tatlılığiyle konuştu.

Şimdilik maaşınız 200 lira, derken, yüzünde hakikî bir mahcubiyet okunuyordu. Çok kısa bir zamanda 250 liraya iblâğ edileceğini ilâve ediyordu..

Bana, üzeri camlı güzel bir masa verdiler. Üstündeki yazı takımları, tavandaki avizenin parlak ışığı ile gözlerimi kamaştırıyordu.

Bir hafta sonra o arkadaşı bularak berbere gittiğimizde, adam, demir pası gibi sapsarı dişlerini göstererek:

"— Bunda şaşılacak bir sey yok, dedi. O gün dışarı çıktığımda, köşedeki tütüncünün telefonunu açarak, ... müessesesinin sahibi ..... beye telefon ettim. Tabiîdir ki, kendimi Berber Hasan diye tanıtamazdım. ..... Bakanı ..... olduğumu ve kendilerine göndereceğim yeğenime münasip bir iş vermelerini rica ettim. Hepsi bu kadar.."

Hikâyeyi sonuna kadar alâka ile dinleyen Rezzan, katılırcasına gülüyordu. Bir aralık annemin yadigâr ettiği yüzükle oynarken, taşlı tarafını ters çevirdiğimden, bunu gören Rezzan'ın neş'esiyle birlikte yüzünün tatlı pembeliği de uçtu:

— Ne o, nişanlandınız mı?

— Evet..

— Ama, bana hiç bahsetmediniz.. Kiminle?

— Fakir, kimsesiz, asîl ruhlu, güzel bir kızla..

Bu sözler, ona ikinci bir darbe olmuştu. Hayretle "Yaa!" diyebildi. Duruşu ile, bunlar sanki bir meziyetse, bende yok muydu? der gibi bir hâli vardı. Yüzünün hatlarından, canının sıkıldığını anlamamak kabil değildi. Demek ki, ikimiz de birbirimizi seviyorduk.

Etrafına bakındı ve zorakî bir tebessümle:

— Ooo!.. Vakit ne kadar da ilerlemiş.. Müsaadenizle Nejat bey !..

— Hayır, gitmeyiniz Rezzan.. Sana söyliyeceklerim var, diyerek onu oturttum.

Renksiz yüzüne birden kan hücum etmişti. Onun bu pembe yüzünü öyle seviyordum ki saatlerce seyretsem doyamazdım. Artık karar vermiştim; Rezzan'la koskoca bir ömür bile geçirsem, ona doyamazdım. Şimdi onun bir goncadan farkı olmayan pembe yüzünü, iri bal rengi gözlerini, uzun kirpiklerini, kumral dalgalı saçlarını hâfızama nakşedercesine seyrediyor, ellerimle onun ufacık ellerini okşuyor, ısıtıyordum.

Bakışlarımın tesiri altında kalan bu taze yüzde birdenbire bir ürpermeyle o güzel gözlerde iki damla yaş belirdi. Elini çekmek istedi; bırakmadım. Eli avucumun içinde olmak üzere, masada diğer elinin üzerine eğildi ve bir çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağladı.

— Sus, ağlama, seni seviyorum!

— Siz delirdiniz mi, Nejat bey? Hem nişanlandığınızı hem de beni sevdiğinizi söylüyorsunuz!

— Evet, hem nişanlıyım, hem de seni seviyorum!

— O halde müsaade edin de, ben gideyim.. Benden size saadet dilemekten başka iş düşmüyor..

— Peki, gidebilirsiniz.. Yalnız, yeni nişanlandığım için, bana bir şey söylemiyecek misin ?..

— Allah her ikinizi de bahtiyar etsin.. Ömrünüz müddetince birbirinizden ayırmasın' diyerek elini uzattı ve gitmeğe hazırlandı.

— Yoo!.. Ayrılmak yok!.. Nerede kaldı temenniniz? deyince şaşkın şaşkın yüzüme baktı.

Elini tuttum ve benimki ile yanyana getirdim. Biraz evvel ağlarken avucumun içinde olan elindeki taşlı yüzüğü de ters çevirdiğimden, şimdi ikisi de birer alyans gibi parlıyordu.

Gözyaşlariyle ıslanan kirpiklerini bir an eğerek yüzükleri tetkik etti. Kendisine meseleyi izah edince, gözleri sevinçle parladı: "Muzip, yaramaz çocuk!" diye boynuma atıldı. Ve o günden sonra da işsizlik arkadaşımda hiç ayrılmadık..,

Açılıp saçılmaktan nefret eden dansöz ;

SEMiRA MüNüR

Yazan: Şemsi Sılkım

"Dans ve Raks"...

Bu iki ruh okşayıcı hareketi bizlerde lâyıkiyle yapabilecek kaç kişi vardır?..

Halbuki, değil Türkiye'de, yalnız İstanbul'da en aşağıdan 40-50 şahıs, "Dansöz" geçinmekte ve maişetini bu şekilde kazanmaktadırlar.

Ve bunlar içinde kaç kişinin nota ile dans ettiği, raks yaptığı ise meçhuldür. Vücudu şöyle böyle olan ve sırtına boncuklu, pullu veya payetli bir dans kostümü geçiren, kendisini sahnede bulmakta, maalesef sahne sahipleri de, onların kendilerini teşhir etmelerine zemin hazırlamaktadırlar.

Ve bizlerde "Dansöz" lerin artmasında — haddizatında birer varyeteci — en büyük rolü de, gazinocu ve bu işleri meslek edinmiş şahıslar oynamaktadırlar.

Özcan Tekgül'ü alan ve büyük para kazanmaya başlayan gazinocuyu gören meslekdaşı, ayni parayı veremediğinden, daha az para ile (x) i almakta ve halkın bilgisiyle bir nevi alay etmektedir.



Öyle varyeteciler vardır ki, film veya gazinoda çalışabilmek için değil para almak, üstelik de para vermekten çekinmezler..

* * *

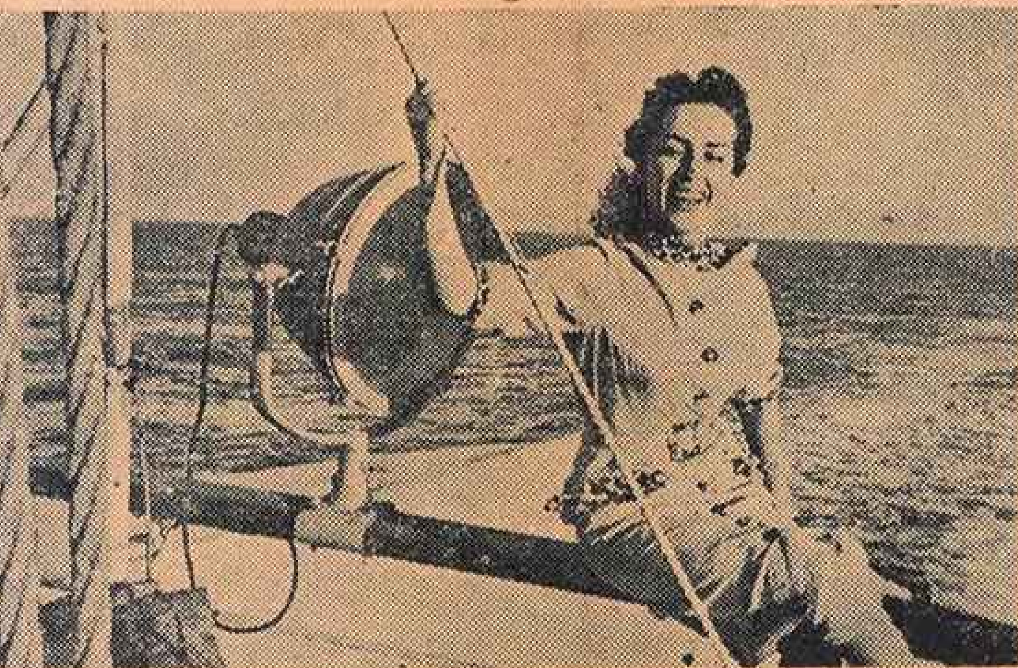
Bizlerde "Dansöz" sıfatını kazanabileceklerin sayısı hiç bir zaman 5-6 yı geçmez.

Semiramis, Semira Münür, Nimet Alp, Özcan Tekgül, Türkân Şâmil, Meral Körmükçü, İnci Birol ve Nana...

Bunlar içinde dans ve raks'ı yabancı ülkelerde yapmış, şöhretini genişleterek, beynelmilel vasfını kazanmış olan dansözlerin başında, Bağdat'lı dansöz Semira Münür gelmektedir.

Babası Bağdat'lı, annesi Türk olan bu cici hanım, her bakımdan bir hanım hanımcıktır. Kendisini, annesi ve yeğeni "Nursen"den ayrı olarak sokakta görmek mümkün değildir.

Raks ve dansı Bağdat'ta öğrenen ve oranın en büyük gece kulüplerinde bilâfasıla 7 sene dans eden, dansın ilmini alan Semira Münür, oriyental dansın belli başlı bir sürükleyicisidir.



Seyredenlere, bu dansın sihirini âdeta aşılayan ve onları tesiri altında bırakarak, teshir eden bu dansözün en büyük hususiyeti, daima Şark dansözlerinin âdet ve örflerine sadık kalmasını bilmesidir. Öyle ki, son günlerde âdeta moda hâlini almış olan "çıplaklık" soyunma şekli yalnız Semira Münür tarafından tatbik edilmemekte ve kapalı dans etme, bu dansöze has bir şekil almaktadır.

Kendisi bu mevzuda diyor ki :

— Arap rakkaselerinin Bikini mayosiyle raks etmeleri görülmüş bir şey değildir. Bu bakımdan ben de, feyzini almış olduğum oranın rakkaseleri gibi, âdetlere sadık kalmak prensibini benimsemişimdir..

— Bizde rakkaseliğin "yaş" mefhumu var mıdır?

— Pek tabiî ki, evet.. Vücudu deforme olmuş, reflekSini kaybetmiş, cemaliyeti yok olmuş bir insan, ne kadar güzel dansederse etsin, ne kadar bilgiye sahip olursa olsun, gözleri kamaştıramadığı gibi, ruhları da okşayamaz. Onlar, yalnız kapalı elbiselerle bu işi yaptıkları takdirde, o da her zaman ve her yerde değil, takdir toplayabilirler..

— Dansözler kaç yaşına kadar sahneye çıkmalı?

— Bu, münakaşa edilir bir mevzudur. Ben şahsen 30 yaşından sonra lansetmek niyetinde değilim..

Semira Münür'den-

— 30 yaşından sonra ne yapmak niyetindesiniz? sualine şu cevabı aldım:

— Ben, hiç bir zaman terziye gitmem ki.. Hep kendim dikerim !..

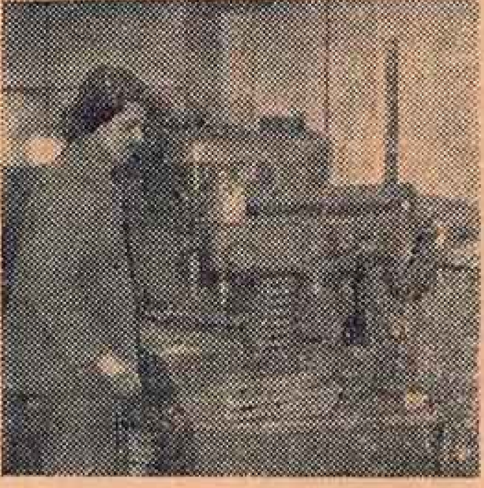
Şemsi Sılkım

VASİYET

Kepengi kırarak bir kuyumcu dükkânını soyan hırsız, karakolda ifade veriyordu:

— Babamın vasiyetini yerine getirdim, komiser bey.. Rahmetli peder ölürken, "Büyüdüğün zaman bir kuyumcu dükkânı aç!" diye vasiyet etmişti..

TÜRKİYE
Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikasının neşir organıdır
Sahibi (Maden — İş Sendikası adına) ve Yazı İşleri Müdürü:
KEMAL TÜRKLER
Teknik Sekreter:
Orhan Taşan
Fiatı 10 kuruştur.
Dizgi ve baskı:
VAKİT MATBAASI



İŞYERLERİNDEN RÖPORTAJLAR

Atatürkün emri ile kurulan müessese:

Şakir Zümre madeni eşya fabrikası

Işçiler yemek istiyorlar-Müessesede ham madde

Bilmem, hiç yolunuz düştü mü? Halicin doğu sahilinde, Sütlüce ve Mezbahayı geçtikten sonra, sahili takip eden yamaçların kavislendiği yerde, bacaları daima tüten bir fabrika vardır: Şakir Zümre Madenî Eşya Fabrikası..

Müessese, 1925 senesinde Atatürk'ün emirleri ile, 6387 metre kare gibi oldukça geniş bir sahaya kurulmuş ve harp yıllarında mermi imâli gibi Millî Müdafaa işlerinde çalışmış, meleket müdafaasında mühim yer işgâl etmiştir.

Bilâhare harman makineleri imâl ederek, memleketin ziraî kalkınmasında da ehemmiyetini göstermiştir.

Fabrikanın yakınındaki pay mahalli denilen yere kadar, Sütlüce'den tek atlı faytonlarla gidiliyor. İnsan faytonda giderken kendini Adalarda zannediyor. Yalnız arasındaki fark, bu bölgedeki arabaların külüstür ve atlarının zayıf olusu..



Bizi ilk önce kapıcı karşıladı :

— Yazıhane o tarafta bey efendi, diye biraz ilerisini işaret ediyordu.

— İşçi mümessili Nafi Metilli yok mu? Onu göreceğiz, deyince bizi tanıdı.

Hemen çay içmeğe davet edildik. Burası, fabrikanın yemekhanesi idi. Doğrusu ya, bu koca müesseseye, bu işçi yemekhanesini yakıştıramadım.. Şöyle etraf badana edilse, masalar boyansa ve üzerlerine beyaz musamba geçirilse, biraz çeki düzen verilse..

Sabredemedim; fikrimi açıklayınca, etrafımıza toplanan işçiler:

— Biz yemekhaneden vazgeçtik; hiç olmazsa bize öğleleri bir kap sıcak çorba verilse, diye dert yandılar..

Burası aklıma gelmemişti.. Öyle ya, bu, şehirden uzak köşede, işçiler yemek tedarikini nasıl yapıyorlardı. Yakınlarda ne bir ahçı, ne de bakkal, manav gibi yerler mevcut değildi.

Mümessil Nafi Metilli, bize müesseseyi gezdiriyor..

Kendisine soruyorum:

— İşçilerin işe geliş, gidişleri için vesait temini var mı?

Mümessil:

— Müessese çok zamanlar kamyonu ile, bu işi hâlletmektedir, diyor. Ve devam ediyor:

— Burası, makina dairesidir; işler burada tesviye edilir..

Hakikaten muazzam bir atelye.. Sayılamıyacak kadar torna, matkap, planya tezgâhları gayet muntazam yerleştirilmiş; çok temiz bir atelye...

İşçilerin temizlik ve titizliği bu makinalarda görülüyor. Fakat, çok azı çalışır vaziyette.. Sebebini soruyoruz; ham madde meselesi ile karşılaşıyoruz.. Ah bu ham madde.. Bir çok müesseselerin belini büken de bu değil mi? Bu güzelim makinalar niçin boş dursun ?..

Ortada büyük bir makina imalâtı var.. Mümessil ve işçiler izah ediyorlar:

— Bunlar katrak (taş yontma) makinasıdır. Bu makinalar yalnız bu müessesede imâl edilmektedir.

Devam ediyorlar:

— Patron Şakir Zümre ham madde için Karabük'e gitti; oradan da Ankara'ya gideceğini zannediyoruz.

Mümessil Nafi, işçi mümessillerinden İsmail Atmaca, diye birisini takdim ediyor.

— İsmail, sigara ikram etsene! diye takılıyorlar.

— Seyyahlardan geçindiğimi bilmiyor musunuz? diye şakalaşıyor ve isteksizce sigarasını tüttürüyor.

Arkadaşları, onun şakacı hususiyetlerinden bahsediyorlar. Gülüşüyoruz..

İsmail'in en mühim arzusu, Sendika Yapı Kooperatifinin bir an evvel faaliyete geçmesi :

— Ben olsam, diyor. İşçileri evvelâ ev sahibi yaparım.

— İlk evi kime yaparsın? diye arkadaşları şakalaşıyor.

O da:

— Kendime! diye cevaplandırıyor. Evvelâ can, sonra cânan..

İşçilerin bu ilk samimiyeti içinde, bütün fabrikayı dolaşıyoruz..

Dökümhane kısmında, en eski işçi Ahmet Kulaç ile tanışıyoruz. 24 senelik işçi; saatte 120 kuruş alıyor..

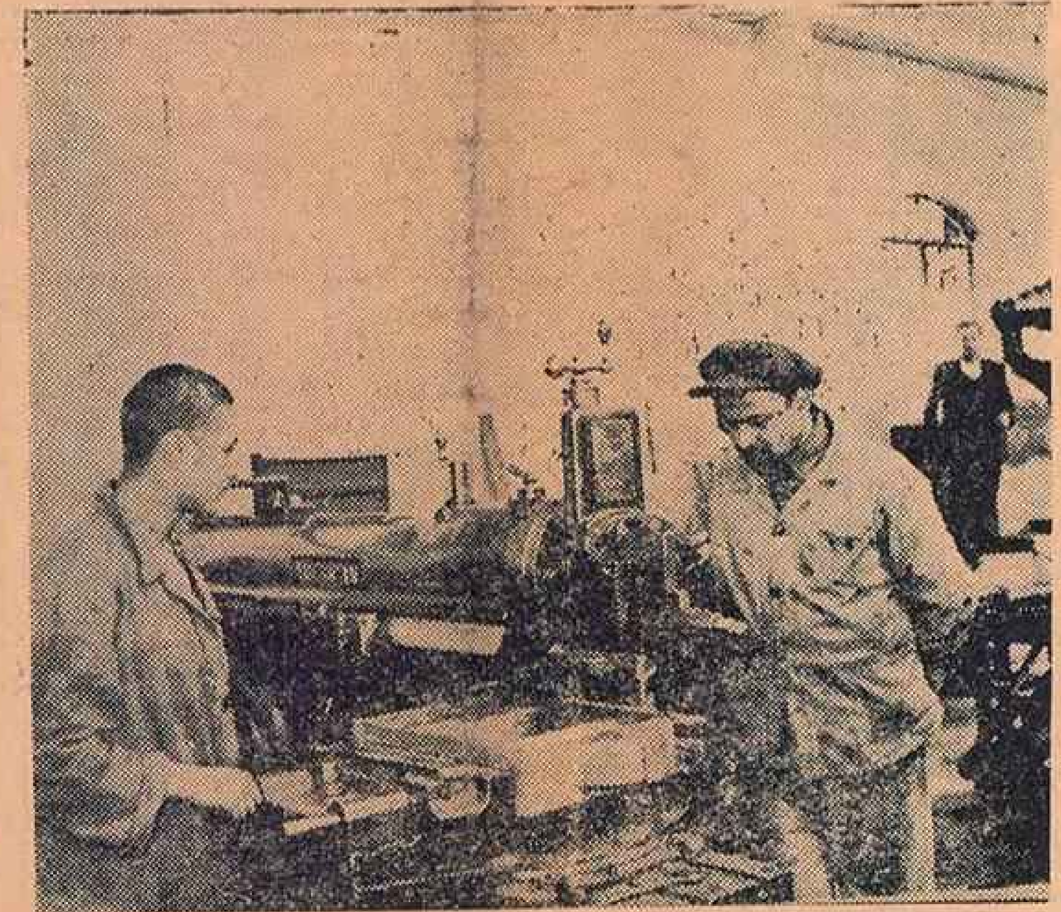
Ücretinin azlığı nazarı dikkatimizi celbediyor. Hemen izah ediyorlar:

İşçiler ayrıca prim almaktadır. Bu, sadece resmen tesbit edilmiş bir ücrettir.

Azamî saat ücreti 150, asgarî ise 85 kuruştur. 70 kuruş ücretli bir kaç küçük çırak da mevcuttur.

Müessesede halen 200 işçi çalışmaktadır. Muhtelif ziraat âletleri, sellektör, meşhur Şakir Zümre taşkömür sobaları, katrak (mermer kesme) tezgâhları, muhtelif bankaların kumbaraları, İ.E.T.T. nin kofra ve tramvay dişlileri, yapılmakta olan imalâtlardandır.

Birbirleri ile çok iyi anlaşmış bu sıcak işçi muhitinden istemiyerek ayrılırken, sırası gelince, müessesenin gene Millî Müdafaa sahasında gerekli vazifeyi yapacağını hatırlıyoruz ve esasen kabaran göğsümüzün bir kat daha kabardığını hissediyoruz.





Hamiyetli Türk işçisinin örnek bir hareketi

Askere giden arkadaşlarına yardımda bulunuyorlar

Ayvansaray işçileri, Türk işçiliğine yakışacak bir karar almışlardır. Karara göre, bütün işçilerden fabrika muhasebesince haftada birer lira kesilecek ve toplanan paralar aralarından askere giden arkadaşlarına yardım olarak verilecektir.

Haberi duyduğumuz zaman, göğsümüz kabardı, iftihar ettik, sevindik. Çünkü, Türk kanında ve karakterinde ezelden mevcut yardımlaşma ve karındaşlık şuurunun küçük bir tezahürü olan bu hareket, Ayvansaray Civata Fabrikası işçilerinin bölünmez bağlılık ve samimiyetinden intişar etmiştir.

Kendilerini tebrik eder, diğer işyerlerindeki işçilerin de bu güzel hareketi örnek almalarını temenni ederiz.

Maden iş'e üye ol

Ham madde mevzuunda iş yerleri

Sendika ile beraber faaliyete geçiyor

Son zamanlarda, madenî eşya iş kolunda çalışan bazı iş kollarında ham madde sıkıntısı artmıştır.

İktisadî ve Sınaî Tesisat ve İşletme T.A.Ş. nin Ayvansaray Çivi Fabrikası, çivi ham maddesi olan filmaşinin olmaması sebebiyle, iki aydır tatili faaliyet etmiştir.

bir kısmı yarım yevmiye ile beklemekte ve bir kısmı da kanunî haklarını alarak ayrılmış bulunmaktadır.

Müessese, işçisinin bu yüzden tedirgin olmamasını, yarım yevmiye ile bekleyen işçilerin geçim bakımından sıkıntıda bulunduğunu, bilhassa işten ayrılan kalifiye işçilerin yerini sonra nasıl dolduracağını düşünerek, üzüntüde olduğunu bildirmektedir.

Diğer taraftan, Sütlüce'de kurulu Madenî Eşya Fabrikası sahibi Şakir Zümre, ham madde mevzuunda Karabük'e gitmiştir. Oradan da Ankara'ya gideceği zannedilmektedir.

Alâkalıların ham madde mevzuunu derhâl ele almalarını ve bu sebepten bilhassa çalıştırmakta olduğu işçisine karşı müşkül durumda kalan işyerlerini sıkıntıdan kurtarmalarını temenni ederiz.

Ayvansaray Çivi Fabrikasında 150, Şakir Zümre fabrikasında 200 işçi çalışmaktadır.

Kibrit işçileri kongresini yaptı

Büyükdere Kibrit İşçileri Sendikası, 25-11-1956 pazar günü saat 9,30 da, Sarıyer Gezi Sinemasında, normâl kongresini yapmıştır.

Kongre oldukça hararetli geçmiştir.

Mühim işçi dâvaları üzerinde işçiler konuşmalar yapmış ve kibrit işçilerinin dileklerini geniş ölçüde açıklamışlardır.

Bir Tavzih

1 — Gazetemizde çıkan her imzasız yazının, Sendika Başkanı Kemal Türkler tarafından yazıldığı zannedilmemelidir.

2 — Birinci sayıda, aceleye gelmesi ve ilk sayı olması dolayısiyle, bazı matbua, tertip, yazı ve ifade hataları olmuştur.; özür dileriz.

3 — İlk sayının ikinci sayfasında (Sendikalar Birliğinde Son Hâdiseler) başlığı altındaki yazı bazı ifade ve tertip hataları olmuştur. Fakat, hiç birisinde kasit mevzuubahis değildir. "Fakat, Vekâlete gönderilen cevabı, dâvanın umumî efkâra mâledilmesi için müzahereti istenen partilerden birine mensup Sabahattin Çıracıoğlu'nun kaleme alması..." cümlesinden her ne kadar, Vekâlete yazılacak bir yazı için Sabahattin Çıracıoğlu'nun müzahereti istendi gibi bir mânâ çıkıyor ise de maksat ve hakikat bu olmadığı herkesçe bellidir.

Muharrir, yazısında, vaktile parti reislerinin Birliğe çağrılarak kendilerinden, dâvalarımızla alâkadar olmalarının istendiğini, bu sebeple bir parti mensubu olan Sabahattin Çıracıoğlu'nun, Vekâletin de ısrarla üzerinde durması dolayısiyle, ehemmiyet kesbeden bir mesele hususunda, Vekâletten Birliğe gelen yazı muhteviyatını ele alarak, bir mechuvada yazı yazmış olduğunu, ifade etmek istemiştir.

Düzeltir, özür dileriz.

MADEN - İŞ

Profilo mümessili işten çıkarıldı

Mecidiyeköy'de kurulu Profilo Demir Fabrikası işçi mümessili Refik Kâhya, bundan bir müddet evvel işten çıkarılmış ve durumu sendikaca ele alınmıştır.

İşveren, ayni zamanda Refik Kâhya'nın, mümessilliğinin kaldırılması için de Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaat etmiştir.

Bölge Çalışma Müdürlüğü, bu sebeple yaptığı tahkikat neticesinde, işverenin haksız olduğunu, Refik Kâhya'nın mümessillik durumunun iptalini gerektirecek bir sebep olmadığını işverene bildirmiştir.

Önümüzdeki günlerde, Bölge Müfettişinin aracılığı ile kesin uzlaşma yapılacak ve işveren, işçi mümessilini tekrar işe almadığı takdirde, mesele İl Hakem Kuruluna intikâl edecektir.

KONGRE İLÂNI

İstanbul Teknik Mensucat İşçileri Sendikası Başkanlığından :

Aşağıdaki gündemi müzakere ve karara bağlamak üzere, 18-11-1956 tarihinde yapılan toplantıda ekseriyet hâsıl olmadığından, toplantı 2-12-1956 pazar günü saat 14 e tehir edilmiştir.

Adı geçen gün ve saatte delegelerin Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No: 36 daki merkez lokalinde hazır bulunmaları ilân olunur.

GÜNDEM:

1 — Yoklama, 2 — Riyaset divanı seçimi, 3 — İst. Müstakil İşçi Sendikaları Birliğine katılma kararının alınması, 4 — Yardımlaşma Sandığı nizamnamesinin müzakeresi ve karar ittihazı.

KONGRE İLÂNI

Silâhtarağa Av Fişeği İşçileri Sendikasının 6 Aralık 1956 perşembe günü saat 12 de, Eyüp Bahariye yolunda kurulu Av Fişeği Fabrikası yemekhanesinde genel kurul toplantısı yapılacaktır.

Gündem: Evvelce eksik alınan kararın tamamlanması.